

Reactie Vissenbescherming op uitspraken van de staatssecretaris inzake het levend koken van kreeften en krabben

Wij willen hierbij nader ingaan op het voornemen van staatssecretaris Dijkema om de komende jaren in Nederland geen enkele actie te ondernemen om het levend koken van kreeften krabben, algemeen beschouwd als een extreem wrede dodingsmethode, te humaniseren.

De staatssecretaris constateert onder andere in haar antwoord op de kamervraag van de PvdD (10 september 2015) dat er nog geen goede methode bestaat om kreeften en krabben elektrisch te bedwelmen en stelt dat het onderzoek naar het vermogen van deze dieren om pijn te ervaren nog onvoldoende kennis heeft opgeleverd. Daarom wil ze eerst de verdere resultaten van het internationale onderzoek, met name dat 'in Ierland', naar de pijnbeleving van kreeften en krabben afwachten. Ze verwijst hierbij speciaal naar Iers onderzoek dat in een 'onderzoeksrapport' over een onbekend aantal jaren zal worden gepubliceerd. Haar mededelingen hieromtrent hebben ons om verschillende redenen ten hoogste verbaasd.

Op onze vraag wat dit Ierse onderzoek precies inhoudt (13 september 2015), kon het Ministerie van EZ geen nadere toelichting geven omdat onderzoekers 'meestal de onderzoeksplanning niet breed openbaar maken'. Op onze vraag welke onderzoeksinstelling 'in Ierland' dit onderzoek uitvoert (21 september 2015), hebben wij nog geen antwoord ontvangen.

Intussen hebben wij van een vooraanstaand onderzoeker uit het Noord-Ierse Belfast vernomen dat in Ierland geen onderzoek naar het elektrisch verdoven van de kreeften en krabben verricht wordt en dat het Ierse onderzoek waar hij bij betrokken is, in ieder geval niet zal resulteren in een 'onderzoeksrapport' zoals de staatssecretaris aan u heeft geschreven. De resultaten van dit 'Ierse' onderzoek zullen wat hem betreft op de gebruikelijke wijze via tijdschriftartikelen worden gepubliceerd zoals dat tot nu toe ook is gedaan. Het internationale onderzoek naar het gedrag van kreeften en krabben zal in de komende jaren normaal voortgang vinden in de diverse onderzoekscentra in de wereld en onze kennis over deze dieren verbreden en verdiepen zoals dat ook in de afgelopen jaren het geval is geweest.

Wij verwonderen ons er verder over dat de staatssecretaris dit internationaal reeds verrichte onderzoek naar gedrag en vermogen tot pijnervaring van kreeften en krabben absoluut niet serieus neemt, terwijl zij toch wel kennis heeft genomen van het recente, belangrijke artikel hierover: *Defining and Assessing Animal Pain* van Lynne U. Sneddon, Robert W. Elwood, Shelley A. Adamo en Matthew C. Leach (Animal Behaviour 97 (2014) 201-212). Dit artikel staat ook centraal in het IMARES-rapport *Welzijn en bedwelmen van krabben en kreeften: een literatuurstudie*. In dit artikel betogen de vier onderzoekers dat het niet zinvol is om te zoeken naar het ultieme 'bewijs' dat dieren pijn kunnen ervaren. Zolang deze dieren dit niet in voor mensen begrijpelijke taal kunnen verwoorden blijft het voor mensen en onderzoekers altijd mogelijk om reacties van deze dieren als pijnloze reflexen te blijven interpreteren en af te doen. En dat geldt beslist niet alleen voor kreeften en krabben, maar ook voor andere diersoorten zoals vogels en vissen en landdieren, ja zelfs voor honden en paarden. Zij vinden het daarom zinniger om het gedrag van dieren te toetsen aan wetenschappelijk geaccepteerde criteria, die wijzen op het vermogen om pijn te ervaren. Zij hebben hiertoe 17 criteria opgesteld. De kreeften en krabben voldoen, net zoals de vissen, aan 14 van de 17 criteria. Drie criteria zijn nog niet op hen uitgetest.

Niet iedere diersoort hoeft trouwens aan alle criteria te voldoen om als 'sentient being', zoals het Verdrag van Lissabon de dieren beschouwt, te worden erkend. In onze bespreking <http://www.vissenbescherming.nl/?p=1823> van het IMARES-rapport, die wij u onlangs hebben toegestuurd zijn wij nader op die pijncriteria ingegaan. De conclusie is dat zich door het reeds verrichte onderzoek een stevig complex van duidelijk met elkaar samenhangende indicaties van pijn- en stresservaring bij kreeften en krabben heeft gevormd. Het gaat niet aan om hiermee bij de behandeling van de betreffende dieren helemaal geen rekening te houden. Het meest acute, in het oog springende probleem bij de kreeften en krabben is echter wel de barbaarse dodingsmethode van het levend koken.

Het heeft geen zin en is ook ethisch niet te rechtvaardigen om nog gedurende een reeks van jaren de resultaten van allerlei los van elkaar staand wetenschappelijk onderzoek in andere landen af te wachten in de verwachting dat hiermee het definitieve, door iedereen geaccepteerde 'bewijs' geleverd wordt dat kreeften en krabben pijn kunnen ervaren. Wat ons inziens in ieder geval dringend nodig is, is een snelle pijnloze doding. Op dit punt beschikken wij in Nederland over competente onderzoekers met veel praktische ervaring betreffende de elektrische verdoving van vissen. Wij zouden het zeer op prijs stellen als de staatssecretaris nog eens de mogelijkheid zou willen onderzoeken op welke wijze hier binnen afzienbare tijd een belangrijke verbetering in de behandeling van genoemde dieren kan worden bewerkstelligd. Uiteraard kan desgewenst hierbij dan ook met buitenlandse onderzoekers samengewerkt worden.

Wij zijn graag bereid om hierin mee te denken.

Bijlage: Antwoord staatssecretaris op kamervraag PvdD

Het onderzoek waar u naar verwijst is verwerkt in de literatuurstudie van de WUR. In de literatuurstudie wordt op basis van deze en ook andere studies aangegeven dat er voorsnog onvoldoende kennis is om te concluderen dat het ervaren van pijn mogelijk of juist onmogelijk is.

In de literatuurstudie wordt eveneens aangegeven dat krabben en kreeften, een orde van dieren betreffen met een uitermate grote diversiteit. De dieren komen in verschillende niches voor waardoor deze dieren voor wat betreft (neuro)anatomie, gedrag en fysiologie sterk van elkaar verschillen. Om die reden is gesteld dat er voorzichtigheid betracht moet worden bij extrapolatie van kennis tussen dieren van deze orde. Omdat kennis over bijvoorbeeld pijnbeleving en bedwelmen van één soort niet zomaar geëxtrapoleerd kan worden naar andere soorten zal onderzoek soortspecifiek moeten zijn en dus heel kostbaar.

Vanwege de beperkte kennis die momenteel beschikbaar is over pijnbeleving bij krabben en kreeften wil ik eerst de resultaten van internationaal onderzoek hierover afwachten. In Ierland wordt nader onderzoek gedaan naar pijnbeleving bij krabben en kreeften. Het is niet bekend wanneer het onderzoeksrapport zal worden opgeleverd. In het algemeen kennen dergelijke onderzoeken een doorlooptijd van enkele jaren.